

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОЦІНКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ АТП

Врублевська К.О.

*Науковий керівник: Криворучко О.М., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Важливим аспектом ефективного функціонування підприємства є об'єктивна оцінка бізнес-процесів для виявлення відхилень у їх функціонуванні для підвищення показника ефективності в майбутньому.

Термін оцінка в загальному розумінні означає «складати уявлення, робити висновок про кого-, що-небудь, визначати суть, характер, значення, роль і т. ін. чогось» [1].

Тобто під оцінкою можна розуміти певний процес, який визначає вартість, значення та цінність кого-, чого-небудь. Таким чином оцінка бізнес-процесів – це упорядкований процес систематичного контролю та перевірки, метою якого є виявлення чи відповідає бізнес-процес встановленим вимогам.

На сьогодні оцінка бізнес-процесів здійснюється на основі різноманітних показників. Аналіз існуючих методів оцінювання бізнес-процесів за допомогою ряду показників є актуальним та потребує подальших досліджень.

Вагомий внесок у розвиток методики оцінки бізнес-процесів зробили такі науковці як Репін В.В., Каплан Р.С., Нортон Д.П, Чупров К.К., Ковалев С.М., Ковалев В.М. [2-5].

Найпоширенішою класифікацією показників оцінювання процесів є підхід, запропонований В.В.Репіним та В.Г.Єліферовим [2], які поділяють аналіз процесу на якісний та кількісний.

За [2] методики якісного аналізу процесів засновані на: аналізу суб'єктивних оцінок процесу працівниками організації та зовнішніми спеціалістами (SWOT-аналіз процесу, аналіз проблем процесу, ранжування процесу), візуальний аналіз графічних схем процесів (аналіз ресурсів, аналіз виходів/входів, аналіз функцій), порівняння процесу з деякими типовими вимогами.

Методики кількісного аналізу засновані на зборі, обробці та аналізі статистичної інформації про процеси. На зараз набули поширення такі методи, як імітаційне моделювання, який дозволяє розглядати велике число альтернатив, знайти необхідне рішення в разі неможливості проведення експерименту в реальному житті та ABC-аналіз (Activity-based costing), який дозволяє наочно проаналізувати показники, точність розрахованих параметрів та дає можливість автоматизувати аналіз.

Отже, якісний аналіз дає можливість виявити «вузькі місця», пропущенні або зайві функції процесу, а кількісний, в свою чергу, дозволяє отримати числові величини, які визначають стан бізнес-процесу з точки зору показників якості і технічних вимог, він дає можливість визначити часові характеристики бізнес-процесів, розрахувати рентабельність, ступінь ефективності процесу.

Крім методів, запропонованих В.В. Репіним та В.Г. Єлиферовим варто зазначити методику BSC (Balanced Scorecard), яка була розроблена Р. Капланом та Д. Нортоном [3].

Система збалансованих показників (BSC) – система управління, метою якої є перетворення стратегічних планів на реальні дії та використання зворотного зв'язку між внутрішніми бізнес-процесами та зовнішніми показниками. За цією системою організацію розглядають з точки зору наступних складових: перспектива навчання та розвитку персоналу, перспективи бізнес-процесів, перспективи клієнтів, фінансові перспективи.

Експрес-метод оцінки бізнес-процесів запропонував К.К. Чупров [4]. За цим методом визначають наступні показники ефективності бізнес-процесів: якісні показники продукції підприємства; показники задоволеності клієнтів результатами діяльності підприємства; показники ефективності окремих процесів; мікроекономічні та фінансові показники діяльності.

Автор роботи [4] пропонує використовувати моделі IDEF та DFD або моделі моделювання інтегрованих інформаційних систем ARIS, BAAN, ORACLE для побудови моделей процесів. На основі побудованих моделей процесів пропонується розрахувати такі показники ефективності бізнес-процесів, як складність, процесність, контрольованість, ресурсоємність, регульованість.

С.М. Ковальовим та В.М. Ковальовим [5] запропонована методика аналізу бізнес-процесів за критичними факторами успіху. Метод полягає у визначенні таких показників, як можливість і вартість проведення змін бізнес-процесів, проблемність бізнес-процесів. За цими критеріями пропонується оцінювати критичні фактори успіху, які впливають із місії компанії після її декомпозиції на стратегічні цілі.

Отже, запорукою успішного поліпшення бізнес-процесів є визначення які саме бізнес-процеси потребують покращення.

Для цього існує велика кількість методів оцінки процесів, які базуються на різноманітних показниках.

На думку автора оптимальним методом оцінки бізнес-процесів є метод кількісного аналізу, який оперує фактами і числовими величинами та дає змогу уникнути помилкових інтерпретацій та суб'єктивних оцінок.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел.]. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
2. Репин В.В. Процессный подход к управлению процессов / В.В. Репин, В.Г. Елиферова. – М. : РИА «Стандарты и качество», 2004. – 408 с.
3. Каплан Р.С. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию / Р.С. Каплан, Д.П. Нортон. – М. : ЗАО Олимп-Бизнес, 2005. – 214 с.
4. Чупров К.К. Экспресс-метод диагностики бизнес-процессов компании [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/management/controlling/fsa/express.shtml>.

5. Ковалев С.М. Выбор бизнес-процессов для оптимизации [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.betec.ru/index.php?id=6&sid=39>.

ВИБІР МЕТОДУ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Герченко А.С.

*Науковий керівник: Догадайло Я.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Для реалізації діагностики необхідно мати чітке уявлення про існуючі методи здійснення діагностики фінансового стану. У сучасних умовах діагностика фінансового стану підприємств здійснюється при використанні різноманітних методів та заходів, розроблених як вітчизняними, так і закордонними дослідниками. В результаті проведеного дослідження було виявлено, що в сучасних умовах діагностика фінансового стану підприємств здійснюється при використанні різноманітних методів та заходів, розроблених як вітчизняними, так і закордонними дослідниками, основними з яких є:

1) горизонтальний аналіз: визначення тренду, порівняння звітних показників з показниками попередніх періодів;

2) структурний аналіз: активів, капіталу та грошових потоків;

3) прогностичні методи: розрахунок точки критичного обсягу продажу та побудова прогностичних фінансових звітів;

4) аналіз фінансових коефіцієнтів: ліквідності; фінансової стійкості; рентабельності; ділової активності та ринкової активності. В свою чергу аналіз фінансових коефіцієнтів може здійснюватися за допомогою методів прогнозування банкрутства та методів інтегральної оцінки: бальний, рейтинговий, аналіз стабільного росту підприємства, метод корпорації “Дюпон”, матричний метод, таксономічний метод, метод радару.

Горизонтальний фінансовий аналіз базується на вивченні змін окремих фінансових показників у часі. У процесі здійснювання його аналізу розраховуються темпи росту (приросту) окремих показників та визначення тенденції їх змін (тренд).

Структурний фінансовий аналіз базується на структурному розкладенні окремих показників, У процесі здійснювання цього аналізу розраховується питома вага окремих структурних складових фінансових показників.

Прогностичні методи використовуються для прогнозування доходів підприємства та його майбутнього фінансового стану, Одним із інструментів фінансового прогнозування є прогностичний баланс, що відображає майбутнє майнове становище підприємства та дозволяє оцінити, наскільки здійснені при наявному власному капіталі зобов’язання підприємств. У практиці фінансового прогнозування для побудови прогностичного фінансового балансу звичайно використовують два основних заходи: прогнозування окремих статей звітності виходячи з динаміки якого-небудь одного показника, який найбільш повно